

Digitālās pārmaiņas: Uzņēmuma vadītāju iesaiste, atbildība un risinājumi

Māris Vainovskis

*Vecākais partneris
Banku un finanšu tiesību prakses grupas vadītājs,
Korporatīvo un komerciesību prakses grupas vadītājs
Zvērināts advokāts*

2024. gada 20. marts

Digitalizācija un korporatīvā digitālā atbildība (*Corporate Digital Responsibility, CDR*)

DIGITALIZĀCIJA

Digitālo tehnoloģiju pielietošana, lai pārveidotu uzņēmējdarbības aktivitātes, procesus, kompetences ar mērķi **pilnībā izmantot tehnoloģiju un datu radītās izmaiņas un iespējas**

Tehnoloģiju iepirkumi, ieviešana un/vai izmantošana iekšējai lietošanai vai to izstrāde, pārdošana, licencēšana klientiem.

KORPORATĪVĀ DIGITĀLĀ ATBILDĪBA (CDR)

Pienākumu kopums (attiecas uz komerciālo, juridisko, atbilstības, ētikas, ESG, pārvaldības un pārraudzības prasībām), **kas jāņem vērā**, pieņemot lēmumus saistībā ar tehnoloģijām un datiem un **īstenojot savu digitalizācijas stratēģiju.**

Būtiskāko ar digitalizāciju saistīto risku novērtēšana un pārvaldīšana

Kiberdrošības riski

Īpaša uzmanība pievēršama jaunu IT produktu ieviešanā, jo īpaši, ja tie paredzēti savienošanai ar citiem vai izmanto revolucionāras tehnoloģijas (AI, blokķēdes, biometrija). Jāizstrādā pienācīgi privātuma un drošības elementi

Produktu drošība

Nepieciešamība iestrādāt drošības mehānismus IT produktos, tostarp piesaistot kvalificētus juristus, izvairoties no drošības incidentiem, produkta konkurētspējas mazināšanās, izmeklēšanas pasākumiem un sankcijām

Darbinieku, prasmju trūkums

Nepieciešamība pārliecināties par darbinieku atbilstošām prasmēm, lai ieviestu digitalizācijas stratēģijas. Vienlaikus nepieciešamība nepieļaut tiešu vai netiešu diskrimināciju vecuma vai citu aizliegto kritēriju dēļ

Privātuma, datu drošības riski

Nepieciešamība garantēt atbilstību personas datu aizsardzības prasībām, nodrošināt piekļuvi datiem vienīgi nepieciešamajā apmērā un vienīgi autorizētām personām, nodrošināt datu nenoplūšanu, nodrošināt pareizu datu ieguves un apstrādes pamatu, monitorēt iespējamus pārkāpumus u.tml.

Būtiskāko ar digitalizāciju saistīto risku novērtēšana un pārvaldīšana

Nodokļu riski

Jauni IT produkti, modeļi un tehnoloģijas var pieprasīt rūpīgu izpēti attiecībā uz iespējamām nodokļu sekām

Ētiskie riski

Nepieciešamība nodrošināt tehnoloģijas pieejamību, izskaust aizspriedumu pieļaujamību tehnoloģiju slēdzienu ķēdes ietvaros, nodrošināt pārskatāmus rezultātus, slēdzienu izsekojamību

Regulatīvā neskaidrība, neatbilstības riski

Reputācijas riski, negatīva rakstura informācija

Darbības traucējumi

Atbilstoša apdrošināšanas seguma nenodrošināšanas riski

Piegādes ķēžu riski, trešo pušu riski

Korporatīvā digitālā atbildība (CDR) darbībā

Atbilstošu iekšējo dokumentu un procesu nodrošināšana

- Digitalizācijas stratēģija, mērķi
- Digitālās ētikas harta / politika (*Digital Ethics Charter*), paredzot cilvēku kā centrālo elementu digitālajās tehnoloģijās, veicinot IT produktu drošību, izmantot tehnoloģijas ESG aspektu pilnveidei
- Apmācības IT jomā, digitālo tehnoloģiju ieviešanā
- Vadlīniju, kontrolsaraksta (*checklist*) izstrāde darbam ar IT tehnoloģijām

Audits attiecībā uz IT tehnoloģijām, kas tiek izstrādātas, pārdotas, licencētas vai izmantotas

Kiberrisku un citu ar digitalizāciju saistīto risku apdrošināšana

Padziļinātā izpēte, iegādājoties vai izmantojot digitālās tehnoloģijas

Nodrošināt cilvēka iesaisti tehnoloģiju izmantošanas procesā

Nodrošināt iekšēju vai ārēju tehnisko, darbības, AI, mašīnmācības risku kontroli

Korporatīvā digitālā atbildība (CDR) darbībā

Normatīvo prasību pārzināšana pa nozarēm, jurisdikcijām

- konkurences, tirdzniecības tiesības
  - datu aizsardzība
  - produktu drošība
- AI, mašīnmācība, intelektuālais īpašums
  - darba tiesības
  - ESG

Valdes iesaiste

- valdes loceklis/locekļi, kas pārrauga CDR
- konsultanti, speciālisti, kas atbalsta valdi CDR jautājumos
- CDR jautājumi darba kārtībā

CDR principu iestrādāšana sadarbībā ar trešajām personām / piegāžu ķēdēs (līgumos)

- atbildīga datu izmantošana – ētiskās prasības – nediskriminācija
  - ESG, pārvaldība – audits, pārskatāmība
- atbilstošu pārkāpumu novēršanas mehānismu iestrāde

Nākotnes tendences

PROCESU OPTIMIZĀCIJA:

Finanses un grāmatvedība

Iekšējie procesi, cilvēkresursi

Pārdošana un mārketingas

Informācijas drošība

Izpēte un attīstība

Atbilstība

Piegāžu ķēdes, loģistika

NĀKOTNES RISINĀJUMI:

Mākoņpakalpojumi

Kiberdrošības risinājumi

Biometrija, elektroniskās maksājumu sistēmas, kriptovalūtas

AI, avancēta mašīnlasīšana

Robotika

Datu analīzes instrumenti, datu centri

Blokķēdes, VR, automatizētas ierīces, droni

Blockchain

A digital database containing "blocks" of information (such as records of financial transactions) that can be simultaneously used and shared within a large decentralized, publicly accessible network.

Crypto

Any form of currency that only exists digitally, that usually has no central issuing or regulating authority, and that relies on cryptography to prevent counterfeiting and fraudulent transactions.

NFT

A secure type of digital asset with unique identification codes and metadata that distinguish them from each other. Cannot be traded or exchanged at equivalency.

VR

An artificial environment which is experienced through sensory stimuli (such as sights and sounds) provided by a computer and in which one's actions partially determine what happens in the environment.

The metaverse

The next iteration of the internet and like the internet will manifest as many different things all at once. For example, the consumer metaverse includes simulated virtual and 3D worlds where people can interact through digital avatars.

Terminologija

Avatar

An electronic image that represents a person to engage in a virtual space.

Augmented reality (AR)

An enhanced version of reality created by the use of technology to overlay digital information on an image of something being viewed through a device (such as a smartphone camera).

Digital asset

A digital asset is anything that is stored digitally and is uniquely identifiable that organizations can use to realize value.

Mixed reality

The merging of a real-world environment and a computer-generated one. Physical and virtual objects may co-exist in mixed reality environments and interact in real time.

Virtual world

A computer-simulated environment which may be populated by many users who can create a personal avatar, and simultaneously and independently explore the virtual world, participate in its activities and communicate with others.

Terminologija

EVERSHEDS
SUTHERLAND
BITĀNS

Māris Vainovskis

Vecākais partneris

Maris.Vainovskis@eversheds-sutherland.lv

+371 29 118 902

eversheds-sutherland.lv

© Eversheds Sutherland 2023. All rights reserved.